

Управління освіти, молоді та спорту

Лиманської міської ради Донецької області

Торський навчально-виховний комплекс

На конкурс «Природоохоронна акція «Синиця чубата – птах року 2021»

номінація «літературна творчість»

Калинові грона

Оповідання

учня 7 класу

Музики Данила

Керівник Єсіпова В.І.

2021 рік

КАЛИНОВІ ГРОНА

За вікном холодно і незатишно: завиває вітер- вітруганище, крутить снігом, намітає кучугури. Очі мої вдивляються у снігову крутоверть. Раптом бачу: грудкою впала знесилена пташина на кущ калини, замерзлі ягідки якої деінде червоніють на вершечках. За нею з'явилася ціла зграйка чорних невеличких, але жвавих пташок. Вони швидко обстежили кожную гілочку куща.

- Синичка... Холодно і голодно їй, - почув я над собою тихий бабусин голос. - Важко їй зараз шукати їжу. Нічого, цю пташину калинові грона врятують... Колись ці ягоди червоні так же від голоду рятували мою маму, а твою, хлопчику, прабабусю, - важко зітхнула моя рідненька бабуня.

Я й не помітив, як бабуся покинула свою справу і разом зі мною пильно вдивлялась у снігову круговерть за вікном.

- Синичко, синичко.. Принесла пташина вісточку з далекого краю, - змахнула бабуся непрохану сльозу. Нагадала важке лихоліття...

Не дай, Боже, згадати те пережите...голод- це таке лихо і для людей, і для тварин. На одних ягодах калини не виживеш...

Бабуся поринула в свої справи, а у мене з думки не йшли її слова. Треба швидко щось придумати, щоб допомогти братам нашим меншим. Зібрав крихітки хліба, кусочками нарізав сала і виніс на вулицю... та пташки мене злякались і полетіли, наїжачені й знесилені, в холоднечу. А вітер продовжував завивати, сердито кидався холодним снігом, не давав мені змоги відірвати очі від калинового куща.

- А ти звернув увагу, - раптом знову бабуся тихенько поклала свою руку на мою голову, - що у тій зграйці синичок були пташки з незвичайною зачіскою - чубчиком? Не бояться ці співухи

Ні зими, ні завірюхи.

“Ці-ці-чше,” – тихо отак шипить,

Щойно була і зникла за мить.

Чорна з чубчиком синичка –

Гренадерка невеличка.

- Я їх упізнав! Це - синички чубаті. Ці пташки рідко тримаються людських осель, все більше у лісових заростях... Вони харчуються насінням смереки, сосни, вільхи, берези та ялини, а також їдять ягоди ялівцю, горобини, глоду і кизилу. Уявляєш, ранньою весною, коли комахи ще не прокинулися, вони п'ють березовий і кленовий сік! Синиця чубата знищує шкідливих комах, які руйнують дерева. Задля пошуку їжі птах пролітає багато годин і оглядає майже кожне дерево, шукаючи яйця комах і личинок. Синиця чубата занесена до переліку видів, що перебувають під опікою Європейського товариства охорони навколишнього середовища та охороняються Бернською конвенцією.
- А чому їх називають гренадерки, здогадуєшся?
- Виразний конічний чубчик, що вінчає їх маленьку голівку, зовні нагадує шапки елітних піхотинців XVII-XVIII століть - гренадерів. А ще я читав про те, що характер і звички пташка має незвичні. Така маленька - довжина тіла не перевищує 13 сантиметрів, важить від 9 до 14 грамів, а любить сварки і бійки, при цьому володіє великою мужністю і дуже любить лазити. Співочі здібності у птиці невеликі, що часто розчаровує тих, хто намагається їх приручити.

Поки ми з бабусею розмовляли, я помітив, що на старезній груші у садку з'явився дятел. Він хвацько перестрибував від гілки до гілки, постукуючи по них.

- Знаєш, онучку, цікаві зимові поведки чубатих синиць: в холод вони об'єднуються з корольками, пищухами, дереволазами і подорожують під пильним оком строкатого дятла, що вельми підвищує шанси на виживання.
- Отак, щоб вижити, у далекому Сибіру і наші прабабусі тримались купки... Взимку збирали ягоди горобини та калини, а весною виживали на березовому соку.

А ще хочу розповісти тобі про синичку з чубчиком, яка колись врятувала від важких голодних днів сім'ю нашої сусідки. У роки війни бабусю Марію, тоді 16-річну дівчину, німці відправили на примусові роботи до Німеччини. Працювала вона на якомусь заводі у Тюрингії, двічі намагалась втекти, але її ловили і знову відправляли на важку роботу. А якось спроба втечі із заводу вдалася, і вона з подругою опинилася на подвір'ї вдови-німкені. Та потребувала робочої сили, тому і не видала втікачок місцевій владі. Так дівчата допомагали німкені по господарству аж до приходу радянських військ і визволення всіх полонених. Коли жінки зібрались в далеку дорогу додому, стара фрау на знак вдячності подарувала їм дорогоцінну порцелянову статуетку пташки з чубчиком. Кажуть, саме таких робили на фабриці Карла Енса в Тюрингії, знаменитій своєю великою колекцією птахів і тварин.

Небезпечною була дорога повернення до рідної домівки, але Марія зберегла той подарунок... А у важку годину безхліб'я 1947 чи 48 років виміняла статуетку на мірку борошна... Бо четверо ж менших дітей на печі...

Ось так, онучку, і ягоди, і пташки рятували людей від голоду...

Від бабусиних сумних слів блискавкою пролетіла думка: тож тепер кожне деревце калинової алеї, що висадили на подвір'ї школи, пропонує синичкам, горобцям і всім пернатим смачні сніданки. І від цих «калинових грон» пташки вже не тікають.

Хто стає мудрішим - ми чи брати наші молодші? Знаю одне: у нас із ними спільні родоначальники - і Творець, і Земля, і Небо...